

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи
та митної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис)

Г. О. Бірта
(ініціали, прізвище)

«25» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>«Державний ринковий нагляд»</u>
освітня програма/спеціалізація	<u>«Товарознавство і торговельне підприємництво»</u> <u>«Експертиза та митна справа»</u>
спеціальність	<u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>
галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Державний ринковий нагляд» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи»
Протокол від «25» серпня 2023 року № 1

Полтава 2023

Укладачі:

Н. В. Лєвошко, старший викладач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи Полтавського університету економіки і торгівлі.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво»
спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
ступеня бакалавр

підпис Ю. Г. Бургу
ініціали, прізвище
«25» серпня 2023 року

Гарант освітньої програми «Експертиза та митна справа»
спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
ступеня бакалавр

підпис О. В. Кириченко
ініціали, прізвище
«25» серпня 2023 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни «Державний ринковий нагляд»	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	4
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	6
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	8
Розділ 6. Інформаційні джерела	9
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	11

РОЗДІЛ 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНИЙ РИНКОВИЙ НАГЛЯД»

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Державний ринковий нагляд»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Технічне регулювання» «Експертиза нехарчової продукції», «Ідентифікація та методи визначення фальсифікації товарів». <i>Постреквізити:</i> «Експертиза документів», «Штрихове кодування», «Безпечність товарів», «Декларування товарів»
Мова викладання	українська
Статус дисципліни: обов'язкова	
Курс/семестр вивчення	4 курс, 8 семестр
Кількість кредитів за ЄКТС / кількість модулів	4/2
Денна форма навчання:	
Кількість годин: 120 годин	
- лекції: 16	
- практичні заняття: 32	
- самостійна робота: 72	
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): Екзамен	

РОЗДІЛ 2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДАНА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни: знання обмежувальних заходів щодо продукції, яка при її використанні за призначенням або за обґрунтовано передбачуваних умов і при належному встановленні та технічному обслуговуванні становить загрозу суспільним інтересам чи яка в інший спосіб не відповідає встановленим вимогам.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (ПР02); Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (ПР04); Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави (ПР09); Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів (ПР15) 	<ul style="list-style-type: none"> здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях (K02 (ЗК02)); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06 (ЗК06)); здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності (K17 (СК05)); здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності (K18 (СК06))

РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Ринковий нагляд та законодавча база

Тема 1. Основні поняття та положення ринкового нагляду

Органи державного ринкового нагляду. Суб'єкти господарювання. Забезпечення безпечності продукції. Суспільні інтереси. Складові ефективної системи ринкового нагляду. Організація ринкового

нагляду в країнах ЄС. Базове законодавство у сфері ринкового нагляду. Система моніторингу безпеки продукції та оцінка ризиків продукції на ринку. Відповідальність виробників і розповсюджувачів та інформування споживачів й компетентні органи щодо небезпечної продукції. Фінансові та матеріально-технічні ресурси для здійснення ринкового нагляду. Організація планових та позапланових перевірок. Система відшкодування збитків споживача. Взаємодія з органами стандартизації, сертифікації, акредитації та метрології.

Тема 2. Правові засади ринкового нагляду

Основні засади ринкового нагляду у сфері господарської діяльності. Основні принципи і порядок здійснення ринкового нагляду. Пріоритетність безпеки у питаннях життя і здоров'я. Підконтрольність та підзвітність органів ринкового нагляду. Повноваження органів ринкового нагляду. Види господарської діяльності, які є предметом ринкового нагляду. Підстави для зупинення господарської діяльності. Санкції за порушення вимог законодавства. Перелік порушень, що є підставою для видачі органом ринкового нагляду приписів. Ступені ризику суб'єктів господарювання. Критерії оцінки ступенів ризику від здійснення господарської діяльності. Критерії та періодичність проведення планових заходів ринкового нагляду. Розпорядчі документи про усунення порушень. Відбір зразків продукції. Витрати, пов'язані з відбором, доставкою та проведенням експертизи зразків. Строк проведення експертизи. Оскарження рішень органів ринкового нагляду.

Тема 3. Органи державного ринкового нагляду

Органи ринкового нагляду. Органи, що здійснюють контроль продукції. Рада ринкового нагляду. Оцінка ринкового нагляду. Заходи ринкового нагляду. Обмеження надання продукції на ринку. Вилучення продукції з обігу. Електронний реєстр рішень органів ринкового нагляду. Підготовка та підвищення кваліфікації посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції. Заходи міжнародного співробітництва у сфері забезпечення безпечності продукції, здійснення ринкового нагляду і контролю продукції.

Тема 4. Повноваження в системі ринкового нагляду

Правові та організаційні засади здійснення ринкового нагляду на відповідність вимогам технічних регламентів. Прозорість здійснення ринкового нагляду і контролю продукції. Координованість дій органів ринкового нагляду і митних органів та взаємодія між ними. Додержання прав і захист інтересів суб'єктів господарювання, споживачів під час ринкового нагляду. Відповідальність органів ринкового нагляду, митних органів та їх посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд та контроль продукції. Лабораторії, що здійснюють контроль продукції. Документація, що ідентифікує суб'єкт господарювання. Терміни зберігання документації на продукцію, що введена в обіг для виробника і уповноваженого представника.

Модуль 2. Ринковий нагляд і контроль продукції

Тема 5. Діяльність ринкового нагляду

Принципи ринкового нагляду і контролю продукції. Пропорційність заходів ринкового нагляду. Об'єктивність, неупередженість та компетентність органів ринкового нагляду і митних органів. Координованість дій органів ринкового нагляду і митних органів та взаємодія між ними. Додержання прав і захист інтересів суб'єктів господарювання, споживачів (користувачів). Рівність заходів ринкового нагляду і контролю продукції незалежно від країни походження продукції. Плановість та системність заходів ринкового нагляду і контролю продукції. Забезпечення співпраці між суб'єктами господарювання та органами ринкового нагляду і митними органами. Відповідальність органів ринкового нагляду, митних органів та їх посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд та контроль продукції, за шкоду, завдану суб'єктам господарювання внаслідок непропорційного та неправомірного застосування заходів ринкового нагляду та контролю продукції.

Тема 6. Порядок проведення перевірок характеристик продукції

Документальні перевірки. Обстеження зразків продукції. Відбір та експертиза (випробування) зразків продукції. Ступінь ризику, який може становити відповідна продукція. Відомості у зверненнях споживачів (користувачів) про захист їх права на безпечність продукції. Планові та позапланові перевірки характеристик продукції. Накази органів ринкового нагляду. Невиїзні перевірки характеристик продукції. Декларація про відповідність. Супровідна документація (включаючи інструкцію щодо користування продукцією). Висновки експертизи та протоколи випробувань зразків відповідної продукції. Походження відповідної продукції та її подальший обіг.

Тема 7. Особливості проведення перевірок характеристик продукції

Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її розповсюджувачів. Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її виробників. Особливості проведення перевірок характеристик продукції за місцем проведення ярмарків, виставок, показів та іншої демонстрації продукції. Відбір зразків продукції і проведення їх експертизи (випробування). Обмежувальні (корегувальні) заходи щодо продукції, яка становить серйозний ризик. Заходи по відношенню до невідповідної продукції (приведення продукції у відповідність, тимчасова та постійна заборона продукції, вилучення продукції з обігу та її відкликання від споживачів). Проведення документальних перевірок. Обмеження надання продукції на ринку. Заборона надання продукції на ринку. Порядок прийняття рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів. Контроль стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів.

Тема 8. Продукція та її безпека

Безпечна і небезпечна нехарчова продукція. Докази безпеки продукції. Досягнення науки і техніки у сфері безпеки продукції. Стандарти України щодо забезпечення безпеки продукції. Принципи відповідальності виробника за дефектну продукцію. Права потерпілого. Права виробника. Строки відшкодування шкоди. Особливості відшкодування шкоди. Відповідальність суб'єктів господарювання. Підстави звільнення суб'єктів господарювання від відповідальності. Відповідальність посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції. Міжнародне співробітництво у сфері забезпечення безпеки продукції, здійснення ринкового нагляду і контролю продукції. Міжнародні договори.

РОЗДІЛ 4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 4 – Тематичний план навчальної дисципліни «Державний ринковий нагляд»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Ринковий нагляд та законодавча база					
Тема 1. Основні поняття та положення ринкового нагляду					
Лекція 1. 1. Мета ринкового нагляду і контролю продукції. 2. Основні поняття ринкового нагляду. 3. Основні положення ринкового нагляду	2	Практичне заняття 1,2. Ринковий нагляд і контроль продукції 1. Основні закони ринкового нагляду. 2. Оцінка ризиків продукції на ринку. 3. Функції органів із стандартизації та сертифікації в рамках ринкового нагляду	4	1. Охарактеризуйте державний нагляд і контроль продукції. 2. Які основні складові ефективної системи державного нагляду і контролю. Коротко охарактеризуйте кожну з них	9
Тема 2. Правові засади ринкового нагляду					
Лекція 2. 1. Принципи державного нагляду. 2. Законодавча база ринкового нагляду. 3. Нормативна база ринкового нагляду	2	Практичне заняття 3,4. Організація ринкового нагляду та здійснення контролю за продукцією 1. Принципи державного нагляду? 2. Показники перевірки при планових заходах ринкового нагляду	4	1. Які існують дві альтернативи організації ринкового нагляду в країні? Коротко охарактеризуйте кожну з них. 2. Які права має орган державного нагляду під час здійснення контролю за продукцією. 3. Що таке припис і розпорядження органу державного нагляду	
Тема 3. Органи державного ринкового нагляду					
1. Повноваження органів державного нагляду. 2. Функції органів державного ринкового нагляду 3. Відповідальність органів державного ринкового нагляду	2	Практичне заняття 5,6. Функції органів державного ринкового нагляду 1. Порядок вилучення продукції з обігу. Оформлення документів. 2. Які заходи міжнародного співробітництва у сфері забезпечення безпеки продукції	4	1. З якою метою створюється і функціонує національна інформаційна система ринкового нагляду. 2. Порядок здійснення оцінки ринкового нагляду. 3. Яким чином відбувається реєстр рішень органів ринкового нагляду	9

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Тема 4. Повноваження в системі ринкового нагляду					
Лекція 4 1. Права і обов'язки посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції 2. Відповідальність посадових осіб при здійсненні ринкового нагляду 3. Лабораторії, що здійснюють контроль продукції	2	Практичне заняття 7,8. Здійснення ринкового нагляду і контролю продукції 1. Яка відповідальність органів ринкового нагляду при здійсненні контролю продукції. 2. Порядок оформлення документів при невідповідності продукції при обмеженні її на ринку	4	1. Права споживачів під час ринкового нагляду. 2. Додержання прав суб'єктів господарювання	9
Змістовий модуль 2. Ринковий нагляд та контроль продукції					
Тема 5. Діяльність ринкового нагляду					
Лекція 5. 1. Принципи ринкового нагляду і контролю продукції. 2. Оцінка та заходи ринкового нагляду. 3. Продукція, що підлягає ринковому нагляду	2	Практичне заняття 9,10. Вжиття заходів ринкового нагляду 1. Які заходи можуть бути використані в рамках ринкового нагляду по відношенню до продукції. 2. Секторальні плани ринкового нагляду. Характеристика та періодичність здійснення.	4	1. Який аналіз проводиться для оцінки ринкового нагляду і ким? Яка його періодичність. 2. Які існують заходи ринкового нагляду щодо контролю нехарчової продукції	9
Тема 6. Порядок проведення перевірок характеристик продукції					
Лекція 6. 1. Планування діяльності щодо здійснення ринкового нагляду 2. Проведення перевірок характеристик продукції	2	Практичне заняття 11, 12. Перевірка характеристик продукції 1. Які заходи можуть бути використані в рамках ринкового нагляду при зверненні споживачів, щодо якості продукції? 2. Планові та позапланові перевірки характеристик продукції. 3. Декларація відповідності та супровідні документи на продукцію?	4	1. Який аналіз проводиться при документальній перевірці та які документи перевіряються в першу чергу. 2. Сформуйте порядок обстеження зразків продукції	9
Тема 7. Особливості проведення перевірок характеристик продукції					
Лекція 7. 1. Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її розповсюджувачів. 2. Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її виробників. 3. Особливості проведення перевірок характеристик продукції за місцем демонстрації продукції	2	Практичне заняття 13, 14. Особливості проведення перевірок в залежності від місця. 1. Обмеження надання продукції на ринку. 2. Заборона надання продукції на ринку. 3. Порядок прийняття рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів	4	Дати характеристику особливостям здійснення перевірок характеристик продукції за місцем демонстрації продукції	9

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Тема 8. Продукція та її безпека					
Лекція 8. 1. Обмежувальні заходи щодо продукції, яка становить ризик. 2. Обмеження надання продукції на ринку. Порядок прийняття рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів	2	Практичне заняття 15, 16. Поводження з продукцією, що не відповідає вимогам 1. Види обмежувальних заходів відносно продукції, яка представляє ризик для споживача. 2. Які обмежувальні заходи ринкового нагляду, щодо прийняття рішення відносно продукції, яка представляє ризик. 3. Яка інформація зазначається органами ринкового нагляду при вилученні продукції з обігу	4	Контроль стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів	9
Разом:	16		32		72

РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Державний ринковий нагляд»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (4 балів); захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 5–8): відвідування занять (4 балів); захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (2 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Підсумковий контроль: екзамен	40
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Державний ринковий нагляд»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Державний ринковий нагляд»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та підсумковим контролем

РОЗДІЛ 6. ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1069 «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд».
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1401 «Про затвердження Порядку подання повідомлення про продукцію, яка не відповідає загальній вимозі щодо безпечності продукції, органам державного ринкового нагляду».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1398 «Про затвердження Порядку функціонування системи оперативного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик, та подання повідомлень про внесення до неї».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1397 «Про затвердження Порядку функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 № 1407 «Про затвердження Методики вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1406 «Питання реалізації та знищення використаних під час проведення експертизи (випробування) зразків нехарчової продукції, що були відібрані в межах здійснення державного ринкового нагляду».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1400 «Деякі питання захисту права споживачів (користувачів) щодо безпечності нехарчової продукції».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 № 1017 «Про затвердження Порядку здійснення контролю стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 № 921 «Деякі питання відшкодування суб'єктом господарювання вартості відібраних зразків нехарчової продукції та проведення їх експертизи (випробування)».
10. Закон України від 02.12.2010 № 2736-VI «Про загальну безпечність нехарчової продукції».
11. Закон України від 02.12.2010 № 2735-VI «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції».
12. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 11.06.2012 №690 «Про затвердження типових форм документів у сфері державного ринкового нагляду».
13. ДСТУ ISO 9001-2009 Системи управління якістю. Вимоги / [Чинний від 2009-09-01]. – К. : Держстандарт України, 2009. – 22 с. – (Державний стандарт України).

Додаткові:

14. Бартош С. Ринковий нагляд за нехарчовою продукцією: хто, що та як перевіряє? [Електронний ресурс] / С. Бартош // Управління якістю. – 2020. – № 4/5. – С. 14–21. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
15. Безпечність харчових продуктів як важлива складова конкурентоспроможності підприємств [Електронний ресурс] / Н. С. Скопенко, І. В. Євсєєва-Северина // Наукові праці національного університету харчових технологій. – 2020. – Т. 26, № 3. – С. 110–120. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
16. Березова С. Проведення верифікації в межах системи управління безпечністю харчових продуктів [Електронний ресурс] / С. Березова // Управління якістю. – 2022. – № 1/2. – С. 68–75. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
17. Забезпечення якості та безпечності молока й молочних продуктів у Швейцарії малим та середнім бізнесом: важливі уроки для України [Електронний ресурс] // Тваринництво сьогодні. – 2020. – № 9. – С. 48–53. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
18. Законодавчі вимоги до безпечності та окремих показників якості харчових продуктів [Текст] // Контроль якості та безпечності харчової продукції. – 2020. – № 1. – Розділ 1.
19. Колюбакін В. Продукти харчування стануть безпечнішими [Текст]: законопроект, запропонований Мінекономіки, дасть змогу краще захистити покупця від фальсифікацій та оманливих тверджень відповідно до вимог ЄС / В. Колюбакін // Урядовий кур'єр. – 2021. – 13 серп. (№ 156). – С. 6.
20. Миронова В. Безпечність та якість харчових продуктів: реалії споживчого ринку [Електронний ресурс] / В. Миронова // Тваринництво сьогодні. – 2020. – № 5. – С. 14–15. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
21. Наукові принципи створення харчових продуктів із заданими характеристиками якості та безпечності [Електронний ресурс] / Л. Ю. Філіпова, Н. А. Ракулєнко, Л. І. Зубарева, А. А. Крохальова // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – 2020. – № 6. – С. 39–43. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
22. Перший рік проекту Еразмус+ «Європейський досвід впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)»: проект з 2020 року реалізує Полтавський університет економіки і торгівлі // Вісті ВЦССТ. – 2021. – 13 трав. (№ 19). – С. 11.
23. COVID-19 та безпечність харчових продуктів: керівництво для харчових підприємств [Електронний ресурс] // Управління якістю. – 2020. – № 4/5. – С. 22–27. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
24. Пухальська Н. Гармонізація вітчизняного законодавства: законопроект у сфері безпечності харчових продуктів [Електронний ресурс] / Н. Пухальська // Управління якістю. – 2022. – № 1/2. – С. 14–15. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
25. Семенов А. О. Державний ринковий нагляд [Електронний ресурс]: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітні програми «Товарознавство і торговельне підприємництво» та «Експертиза та митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / А. О. Семенов, Т. В. Сахно. – Електронні дані. – Полтава: ПУЕТ, 2021.
26. Семенов А. О. Стандартизація та сертифікація продукції та послуг: навч.-метод. посіб. / А. О. Семенов, Т. В. Сахно. – Полтава: ПУЕТ, 2017. – 88 с.
27. Ткаченко А. С. Огляд вітчизняного ринку виробників органічних харчових продуктів [Текст] / А. С. Ткаченко // Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації: матеріали X міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 27–28 квіт. 2020 р.) / Вищ. навч. закл. Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі» (ПУЕТ); редколегія О. О. Нестуля [та ін.]. – Полтава: ПУЕТ, 2020. – С. 71–73.
28. Ткаченко А. С. Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку внутрішньої торгівлі органічними харчовими продуктами в Україні [Текст] / А. С. Ткаченко // Формування системи внутрішньої торгівлі України: теорія, практика, інновації: колективна монографія / за ред. В. В. Лісіца, В. І. Місюкевич, О. М. Михайленко. – Полтава: ПУЕТ, 2020. – С. 36–46.
29. Ткаченко А. С. Управління безпечністю харчової продукції [Електронний ресурс]: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітні програми «Товарознавство і торговельне підприємництво», «Експертиза та митна справа» ступеня бакалавра / А. С. Ткаченко, О. О. Горячова. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 42 с.

30. Ткаченко А. С. Управління безпечністю харчової продукції : навч.-метод. посіб. / А. С. Ткаченко, О. О. Горячова. – Полтава : ПУЕТ, 2021.

РОЗДІЛ 7. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань, дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.